

เทศน์เช้า วันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองแกว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ฟังธรรม ฟังธรรมเพื่อเตือนสตินะ ถ้าเตือนสติแล้ว เห็นไหม นี่คุณลักษณะไปของโลก ชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด เราเกิดมาสร้างคุณงามความดีกัน ถ้าสร้างคุณงามความดี ความดีเพื่อใคร? ความดีเพื่อเรานะ โลกเขาจะอย่างไรกัน เขาจะดี เขาจะร้าย มันเรื่องส่วนตัวของเขา ถ้าเรื่องของเราเราพยายามรักษาใจของเรา ถ้ารักษาใจของเราได้ นี่ความดีอันนี้มันจะไปกับเรา ถ้าความดีอันนี้ไปกับเรา เราจะมีความอบอุ่นนะ

ถ้าเราอยู่กับโลก โลกมันร้อน คำว่าโลกมันร้อน เห็นไหม คุณก็การแก่งแย่งชิงดีชิงเด่น ความเป็นอย่างนั้นมันเป็นเรื่องธรรมชาติของมนุษย์นะ มนุษย์ต้องเป็นแบบนั้น มนุษย์เป็นแบบนั้นเพราะอะไร? เพราะมีการแข่งขัน คุณก็เวลาการค้าเสรีต้องมีการแข่งขัน ถ้าการแข่งด้วยความ เป็นธรรม การแข่งด้วยความ เป็นธรรมคือการแข่งกันในทางโลกนั้นละมันเป็นเรื่องธรรม คือไม่ทำ ททุจริต ถ้าทำทุจริตกับการแข่งขันมันไม่เป็นธรรม ความแข่งขันนั้น ถ้ามีการแข่งขันเมื่อไหร่มันก็ต้องมีการเสียดสีกันเป็นเรื่องธรรมดา นี่เรื่องของโลกไง

แต่เรื่องของธรรมล่ะ? ถ้าเรื่องของธรรม เห็นไหม ความคิดในหัวใจของเรา ความคิดที่ตก ผลึกในหัวใจของเรา ถ้ามันมีส่วนที่เป็นคุณงามความดี นี่ถ้าส่วนที่เป็นคุณงามความดีของเรา ทำให้เราระลึกย้อนหลังไป เวลาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่า ถ้าระลึกย้อนหลังไปแล้วเสียใจ เสียใจว่าเราไม่ควรทำๆ สิ่งนั้นไม่ดีเลย แต่ขณะที่เรามีสติ เราทำอยู่นี้เรา ไม่มีสติปัญญาพอ มันทำไปแล้ว

“สิ่งใดทำแล้วรู้สึกเสียใจภายหลัง สิ่งนั้นไม่ดีเลย”

ในการประพฤติปฏิบัติของเราก็เหมือนกัน ถ้าในการปฏิบัติของเรา เห็นไหม เราพยายาม กระทำของเรา คนเราเกิดมานะ นี่เวรกรรมมันไม่เหมือนกัน รูปร่างหน้าตาไม่เหมือนกัน อานาจวาสนาค้นไม่เหมือนกัน ฉะนั้น การภาวนาเราอย่าน้อยใจ เราอย่าน้อยใจนะ เพียงแต่เรา เริ่มต้นมีเจตนาที่จะกระทำอันนี้มีคุณค่ามาก

เพราะเริ่มต้นมีเจตนากระทำ เพราะในการกระทำนะ แม้แต่เราจะฝันสั่งคมออกมา แม้แต่ไปวัดไปวาเขาว่าไปทำไม? เราก้เป็นคนดีแล้ว ทำบุญที่ไหนก็ได้ ไซ้ โดยธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ พ่อแม่ของเราเป็นพระอรหันต์ของลูก พ่อแม่ของเรานี้แหละ เพราะเราได้อชีวิตนี้มาจากพ่อแม่ของเรา ถ้าเราไม่มีชีวิตมานะความสุขความทุกข์มันมาจากไหน? ความสุขความทุกข์มาจากหัวใจเรานั้นแหละ พ่อแม่ของเรานี้เป็นพระอรหันต์ของเรา เห็นไหม ถ้าเราทำคุณงามความดี เราก้ทำคุณงามความดีในพ่อแม่ ในชาติในตระกูลของเรา สิ่งนี้เป็นเครื่องแสดงออก เห็นไหม ความกตัญญูกตเวทีเป็นเครื่องหมายของคนดี เป็นเครื่องหมายของคนดีนะ คนดีสิ่งนี้เราทำไว้เป็นสมบัติของโลก เป็นผลของวิญญูะ ไม่มีพ่อไม่มีแม่ก็ไม่มีเรา ไม่มีปู่ไม่มีย่าก็ไม่มีพ่อแม่เรา ถ้ามีเราต้องมีครอบครัวไป เราก้มีลูกมีเต้าของเราไป

สิ่งนี้เป็นผลของวิญญูะไง แล้วเราทำคุณงามความดีไว้เป็นความดีในวิญญูะไซ้ไหม? แล้วความดีของเราละ? นี้ถ้าเราทำคุณงามความดีมันก็หมุนไปในวิญญูะ เกิดดี เกิดชั่ว เห็นไหม คนมีฐานะลูกเต้าจะน้อย พวกคนทุกข์ คนจนเข้ญใจ โอ้อโฮ ลูกเป็นแม่เปิดเลย เดินเป็นแถวเลย คนคุณงามความดี ชนชั้นกลางมาก ชนชั้นสูงมีน้อย ชนชั้นรากหญ้ายังมีมากเข้าไปใหญ่

นี้การทำคุณงามความดีของเราก้เหมือนกัน ถ้าทำความดีในวิญญูะ ในวิญญูะคือทำความดีในบ้านของเรา เพราะพ่อแม่เป็นพระอรหันต์ของลูก แต่ถ้าเราจะประพฤติปฏิบัติของเราละ? สมบัติของเราละ? ถ้าเราทำเพื่อพ่อแม่ของเรา เห็นไหม นี้เราทำบุญกุศล ถ้าพ่อแม่ของเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมามันข้ามภพข้ามชาตินะ บุญกุศลทำให้เกิดเป็นเทวดา เป็นอินทร์ เป็นพรหม

ในสมัยพุทธกาลมีเศรษฐีนี้ะ นี้ลูกเจ็บไซ้ได้ป่วย นี้ด้วยความตระหนี่ถี่เหนียวนะ จะเอามอมารักษาในบ้านก็กลัวเขาเห็นทรัพย์สมบัติเขาจะเรียกแพง เอาลูกไปไว้หน้าบ้านให้หมอมารักษา ที่นี้หมอไม่ทันมา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณ เห็นว่าเขาจะมีวาสนา บิณฑบาตผ่านไปนะ เดินผ่านบ้านไป นี้ฉายแสงฉัพพรรณรังสี คนนั้นหันมามองนะ หันมามองนี้แสงอะไร? พอหันมามองมันปลื้มใจ แล้วเขาเป็นไซ้อยู่แล้วเขาตายไป

พอตายไป นี้ด้วยบุญอันนั้นแหละ บุญที่หันมาเห็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้นแหละ ไปเกิดเป็นเทวดา พอเกิดเป็นเทวดา นี้ดูพ่อของตัว พ่อของตัวทำอะไร? ขนาดเราเห็นแสงขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเปล่งแสงมาให้เราได้เห็น

เรายังได้บุญขนาดนี้ ถ้าพ่อแม่เราได้ทำบุญกุศลกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พ่อแม่เราจะ
มีบุญขนาดไหน? พ่อแม่เราจะไปไหน?

นี่แต่พ่อแม่เป็นคนตระหนี่ เห็นไหม แล้วพ่อแม่รักลูกมาก รักด้วยความตระหนี่นั่นแหละ
ว่าลูกเราเป็นของเรา แต่ถ้าดูแลรักขามันก็หาย นี่รักก็รัก แต่ทรัพย์สมบัติกลัวหมอมันจะเห็น
ทรัพย์สมบัติแล้วจะเรียกราคาแพง นี่อุตสาห์เอาลูกไปไว้หน้าบ้าน ให้มารักษากันอยู่ที่หน้าบ้านก็
ตายไป ลูกเป็นเทวดานะเห็นพ่อ ด้วยความรักก็ไปร้องไห้ที่หลุมฝังศพทุกวัน ไปร้องไห้ที่หลุมฝัง
ศพนะ นี่จะแก้พ่ออย่างไร? แปลงเป็นเทพบุตรมาที่หลุมฝังศพนั้น มาร้องไห้ก่อน

ทีนี้เวลาพ่อมาเห็นเขาร้องไห้ เอ็งร้องไห้ทำไม? แปลกใจนะ เพราะเรามาคร่ำครวญลูกเรา
อยู่คนเดียว ทำไมวันนี้มีใครมาคร่ำครวญถึงลูกเรา ไ้คนอื่นตายไปนั่นแหละมันเกิดเป็นเทวดา มัน
แปลงเป็นเทพบุตรมาแล้วมานั่งคร่ำครวญอยู่ที่ซากศพมันนั่นแหละเพื่อจะแก้พ่อมัน เวลาพ่อมัน
มานะ นี่มาถึงใกล้ๆ เอ๊ะ ใครมาร้องไห้

“ร้องไห้ทำไม?”

“ร้องไห้จะเอาดาวเอาเดือน”

ก็บอกว่า “มึงจะบ้าหรือ? ดาว เดือนเอาได้อย่างไร?”

เขาก็ย้อนกลับใจ นี่การจะแก้กัน เห็นไหม เขาย้อนกลับว่า

“แล้วเอ็งจะบ้าหรือ? มาร้องไห้เอาคนตายฟื้นขึ้นมามันเป็นไปได้อย่างไร?”

ได้สตินะ พ่อได้สติขึ้นมา นี่เทศน์บอกพ่อให้พ่อได้สร้างบุญสร้างกุศล ถ้าพูดถึงคุณงาม
ความดี เราสร้างบุญกุศลนี้ผลของวิญญู แต่ถ้าเรามีสติปัญญามากกว่านั้น เราจะสร้างคุณงาม
ความดีของเรา เราน้อยเนื้อต่ำใจกันทุกคนแหละ ว่าเรามีทรัพย์สมบัติน้อย เรามีสิ่งที่เสียสละได้
น้อย เราทำบุญกุศลไม่เท่ากับคนอื่น คนอื่นเขาได้บุญมากกว่าเรา ไม่ใช่ มันอยู่ที่เจตนา

ในสมัยพุทธกาลอีกแหละ นี่มันมีทุกตะเจี๊ญใจอยากบวชมากๆ ไปหาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“เธอจะบวชได้อย่างไร? เธอเป็นทุกตะเจี๊ญใจ เธอไม่มีบริวาร”

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าอนาคตังสญาณเห็นว่าเขาจะได้เป็นพระอรหันต์ นี่ถามขึ้นมาว่า

“ทุกตะเชิญใจเคยมีคุณกับใครบ้าง?”

พระสารีบุตรยกมือขึ้นเลยนะ บอกว่า “นี่เคยมีคุณกับข้าพเจ้า เคยมีคุณกับข้าพเจ้า”

พระพุทธเจ้าถามว่า “มีคุณอะไร?”

“เคยตัดบาตรข้าพเจ้าทัพพีหนึ่ง เคยใส่บาตรข้าพเจ้าทัพพีหนึ่ง”

นี่เขาเป็นทุกตะเชิญใจเขาจะเอาอะไรใส่ ก็ใส่ข้าวทัพพีเดียวทัพพีหนึ่ง ใส่บาตรพระสารีบุตรมา พระสารีบุตรเห็นคุณมาก นี่เขามีคุณกับเรา

“อย่างนั้นเธอให้เขาบวชชะ”

พระสารีบุตรเอาทุกตะเชิญใจคนนั้นไปบวช บวชแล้วสอนภavana แล้วเวลาไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“สารีบุตร สัทธวิหาริกของเธอสอนง่ายไหม?”

“สอนง่ายๆๆ” สอนจนถึงเขาเป็นพระอรหันต์ เห็นไหม

นี่ใจเวลาเราน้อยเนื้อต่ำใจว่าเราไม่มีทรัพย์สมบัติ เราไม่มีของจะถวายทาน มันอยู่ที่เจตนา ทุกตะเชิญใจเขาใส่บาตรข้าวทัพพีเดียว แต่ด้วยเจตนาของเขา ด้วยบุญกุศลของเขา พระสารีบุตรเอามาบวชจนเป็นพระอรหันต์ไปเลย นี่ข้าวทัพพีเดียว นั่นพูดถึงว่าเขามีบุญกุศล เขาเจอบัณฑิต เขาเจอคนดี เขาเจอพระสารีบุตร เขาเจอองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เป็นบัณฑิต เป็นผู้ชี้ทางที่ถูกต้อง

แล้วนี่เราแสวงหากันอยู่นะ เราจะประพฤติปฏิบัติของเรา นี่เจตนาอันนี้สำคัญมาก เจตนาที่เราปฏิบัติ ที่นี้พอเราปฏิบัติ นี่พันธุกรรมทางจิต จิตมันมีคุณค่าไม่เหมือนกัน ฉะนั้น เวลาภavanaไป อุปสรรคของคนมันจะไม่เหมือนกัน ถ้าอุปสรรคของคนไม่เหมือนกัน เห็นไหม เวลาภavanaไป นี่เวลาเราอยู่ทางโลกนะ เวลาเรามีธุรกิจการค้า เรามีการตกลงสัญญาต่อกัน เห็นว่าเขาหลอกเรา เขาโกงเรา เขาน้อโกงเรา แต่เวลาเราภavana เห็นไหม เราไปคุ้นชินกับอารมณ์ของเรา

ความรู้สึกนึกคิดของเรามันหลอกเรา ความรู้สึกนึกคิดของเรานี้มันหลอกเรา แล้วใครหลอกใครล่ะ? นี่ใครหลอกใคร?

เวลาเรตกงฐกรกิจกันนี้เขาหลอกเรา เขาแกล้งเรา เขากลับแกล้งเรา แต่เวลาเราภาวนาของเราเข้าไป ภาวนามันมีสัญญาอารมณ์ใช้ไหม? เพราะนี่ความรู้สึกกับสิ่งที่รู้สึกนึกคิด ความรู้สึกนึกคิดนี้ว่าไอนั้นเป็นธรรม ไอนี้เป็นธรรม นี้วิตกวิจารณ์ไปเรื่อย มันเป็นธรรมๆ มันเป็นธรรมแล้วเราก้เชื่อนะ แต่ถ้าเราทำไปแล้ว นี่การประพฤติปฏิบัติมันจะมีการผิดพลาดเป็นธรรมดา การผิดพลาดนะ เราปฏิบัติเพราะของไม่เคยทำ นี่ของไม่เคยทำ คนไม่เคยทำงานบอกทำงานแล้วงานจะสำเร็จไปเลยเป็นไปได้ไหม?

นี่ก็เหมือนกัน ใจของเราแท้ๆ เราหาใจของเราแท้ๆ นะ เวลาในคตธรรมเขาบอก เห็นไหม นี่ผ้าขาวม้าเราโปกหัวไว้ แล้วก็หาผ้าขาวม้าไม่เจอ เราเอาเพชรไว้บนหน้าผาก แล้วก็หาเพชร นี่หาๆ หาทั้งวันหาไม่เจอหรือ ใจของเราอยู่กับเรานี้หาไม่เจอ เราจะหาใจของเราให้เจอนะ เราตั้งสติของเรา นี่พอตั้งสติของเรามันก็เป็นความคิดตะครุบเงาแล้ว ความคิดคือส่งออกมาทำส่งออกมา แต่มันเป็นสัญชาตญาณ มันเป็นความจริงอย่างนี้

ความจริงนี่จริงโดยสมมุติ ชีวิตนี้เป็นของเราชั่วคราว ชั่วอายุขัยของเรา แล้วความรู้สึกนึกคิดของเรามันเกิดดับๆ มันยังละเอียดเข้าไปใหญ่ ฉะนั้น เรามีสติปัญญานะ เรานึกพุทโธ พุทโธ พุทโธก็เหมือนความคิดเรานี้แหละ แต่ความคิดเรามันมีอารมณ์ความรู้สึก มันมีความชอบความไม่ชอบ มันมีสัญญาอารมณ์ มันมีกิเลสกระตุ้น เห็นไหม พอเรานึกพุทโธ พุทโธนี้เป็นพุทธานุสติ พุทธานุสติระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จิตสนิท เย็นดี ของที่มีค่าที่สุด แต่จิตมันไม่ชอบ ความรู้สึกมันไม่ชอบหรือ มันไม่มีรสชาติ

แต่ถ้าคิดเรื่องของเรา คิดอารมณ์ความรู้สึก คิดต่างๆ โอ๊ย มันชอบ มันมีอารมณ์ โอ๊ย มันพอใจมันนะ แต่พอพุทโธ พุทโธนี่มันจืด มันไม่ชอบหรือ มันไม่ชอบ แต่มีคุณค่า มีคุณค่าเพราะจิตมันไม่เส่ง่ายไปตามอารมณ์นั้น มันเกาะพุทโธไว้ เกาะไว้ถ้าเกาะได้ ทีนี้พอเกาะแล้วมันเกิดแล้ว เกิดที่ว่าจิตมันจะเป็นอย่างนั้น จิตมันว่าง จิตมันเริ่มละเอียดขึ้นต่างๆ นี่เวลาก่อนกรวด ก่อนทราย เห็นไหม พวกหิน พวกต่างๆ มันมีทั่วไปในธรรมชาติ แต่เพชร นิล จินดาณะมันอยู่ลึก เขาต้องเอามาเจียรระไนเพื่อเป็นประโยชน์กับเขา มันหาได้น้อย

อารมณ์ของเรา เห็นไหม เวลามันละเอียดขึ้นมา เหมือนเพชร นิล จินดาที่เราได้มาแล้ว มันยังไม่ได้เจียรระโน เราก็เข้าใจมันผิด มันมีอาการต่างๆ ถ้าเรายังเจียรระโนไม่ได้ มันยังส่องแสง แวววาวขึ้นมาไม่ได้ เพราะมันยังไม่ได้เจียรระโน ถ้ามันเป็นเพชรดิบๆ มันก็เหมือนก้อนกรวด ก้อนหนึ่งแหละ จิตใจของเรามันก็เริ่มเปลี่ยนแปลงของมันไปเรื่อยๆ

การเปลี่ยนแปลงของเรา เห็นไหม ถ้าการเปลี่ยนแปลงมันจะเข้าสู่สมาธิ เข้าสู่ความสงบ ถ้าเข้าสู่ความสงบนะ นี่อุตตริมนุสสรธรรม ธรรมที่เหนือโลก นี่ฉานสมาบัติก็อุตตริมนุสสรธรรม เรานี้มันไม่มีกันหรอก เราก็ว่าเรามีอยู่แล้ว มีต่างๆ ความมีอยู่แล้วมันเป็นสามัญญสำนึก คุณิคนสมาธิสั้น สมาธิยาว คำว่าสมาธิคือจิตมันตั้งมั่น จิตมันมีหลักมีเกณฑ์ของมัน คนนี้อ่อนไหว คนนี้ รวนเร คนสมาธิสั้น นี่คนสมาธิสั้นเขาว่าเป็นสมาธิๆ นี่สมาธิของปุถุชน

ทีนี้เราจะเริ่มทำความสงบของใจ สติ สมาธิ ปัญญา ถ้าสติ สมาธิ ปัญญา พอมันจะเริ่มสงบ เห็นไหม มันเริ่มมีคุณค่า เป็นข้อเท็จจริงใจ เป็นข้อเท็จจริงของใจนะ เราบอกสติ สมาธิ ปัญญา อย่างนี้เป็นสมาธิ อย่างนั้นเป็นสมาธิ อันนั้นเป็นชื่อทั้งนั้นแหละ นี่มันหลอกตัวเอง การหลอกตัวเอง เห็นไหม คนอื่นคดโกง คนอื่นหลอกเรา เราเสียใจกับเขานี้เรารักคนนี้ เราไว้ใจคนนี้ ทำไมเขาหลอกหลวงเราได้ แล้วเวลาความรู้สึกนึกคิดของเรามันหลอกเรา ทำไมเราไม่เสียใจบ้างล่ะ? ทำไมตัวเราหลอกตัวเราเราไม่เสียใจ?

ถ้าเราเสียใจเราต้องมีสติ พอมีสตินะ ความคิดอย่างนี้ ความรู้สึกอย่างนี้ ไม่ใช่ ไม่ใช่ เห็นไหม ถ้ามันหลอกเรา เราก็แยกแยะ เราก็คัดเลือกเอาสิ่งที่มันเป็นความจริงสิ ถ้าเป็นความจริง สิ่งที่เป็นความจริงเราเลือกเอา เราเลือกเรา นี่สิ่งที่เราปฏิบัติเราเลือกเอาๆ ถ้าเราไม่เลือกเอา อย่างเช่นปลาเนี่ยนะ เวลาเขากินปลากันเขากินแต่เนื้อปลานะ ก้างปลานี้เขาคัดทิ้งๆ ถ้าเรากินปลานะ กินทั้งก้างไปด้วยก้างมันตำคอ

นี่เราปฏิบัติแล้วมันจะถูกไปหมดเลยหรือ? ทุกอย่างมันจะดึงามไปหมดเลยหรือ? เราก็เลือกเอาสิ เราแยกเอา อะไรเป็นความดี อะไรเป็นความถูกต้อง อะไรเป็นกระดูก อะไรเป็นก้าง เราก็คัดออกๆ สิ มันเป็นอย่างนี้ ของมันมีอย่างนี้ นี่กิเลสเป็นอนุสัยนอนเนื่องมากับจิต มันออกมากับจิตนั้นแหละ มันอยู่กับจิตเรานี้แหละ มันออกมากับความคิดเรานี้แหละ มันไหลออกมากับความรู้สึกเรานี้แหละ แต่เรามีสติปัญญาแยกแยะๆ เข้าไป เพื่อประโยชน์กับเรา ทำคุณงามความดีของเรา

นี่เราทำความดีของเราเพื่อเรานะ ฉะนั้น คุณงามความดีมันมีหลายระดับชั้น ถ้าคุณงามความดีนะ เราเป็นคนดีแล้ว ก็บอกว่าเป็นคนดีแล้วทำไมต้องมาเดือดร้อน ทำไมต้องไปลำบากลำบาก เป็นคนดีอยู่แล้ว คนดีมันตายเปล่า สิ่งที่ได้เป็นคนดีมานี้เพราะบุญกุศลทำให้เกิดเป็นคน การเกิดนี้ต้องมีมนุษย์สมบัติถึงมาเกิดเป็นมนุษย์สมบัตินะ ถ้าเราไม่มีมนุษย์สมบัติไปรองรับ เราไม่ได้มาเกิดเป็นมนุษย์หรือ เราเกิดเป็นปลวก เป็นเส้น เป็นลื่น เป็นไร เป็นทุกอย่างแหละ จิตนี้เกิดได้ร้อยแปด

กำเนิด ๔ เกิดในโอปปาติกะ เกิดในไข่ เกิดในน้ำคร่ำ เกิดในครรภ์ การกำเนิด ๔ ของจิตจิตต้องเกิดตลอดเวลา เพราะมันมีธรรมชาติของมัน มันไม่มีวันวรรค แต่เพราะเรามีมนุษย์สมบัติเราถึงได้มาเกิดเป็นเรา พอได้เกิดเป็นมนุษย์แล้วเราได้พบพุทธศาสนา แล้วเราจะสร้างคุณงามความดีของเราอย่างน้อยแค่ไหน?

ถ้าคุณงามความดีมันน้อยนะ นี่ความดีของเขา ความดีของโลกก็ดีของเขา นี่ดีของโลก เพราะเรามีมนุษย์สมบัติ เราเกิดมาเราถึงเป็นแบบนี้ แต่เกิดมาแล้ว เกิดมาสัมผัส เกิดมาพบพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่เป็คุณงามความดีมาก

พบพุทธศาสนานะ โยม! ทำบุญกันทั้งชาติ ทำคุณงามความดีทั้งตลอดชีวิต แล้วมันจะมีอะไรติดตัวไป? แต่ถ้าพุทธศาสนา เห็นไหม เรานั่งกำหนดพุทโธ พุทโธ มันจะติดในหัวใจเราไป มันจะติดหัวใจเราไป คุณงามความดีที่ติดเราไปไม่ต้องมีใครอุทิศให้ มันจะติดใจเราไป กับเราทำทั้งชาติๆ นี่เอาไว้ที่ไหน? นี่สมบัติเอาไว้ที่ไหน?

แต่ถ้าเราภาวนา เราทำอริยทรัพย์ในหัวใจ มันจะติดใจเราไป มันจะติดใจเราไป ใจนี้มาเกิดเป็นมนุษย์นะ แล้วใจนี้มันจะต้องออกจากร่างนี้ไป มันต้องทิ้งร่างนี้ไปแน่นอน แล้วมันมีอะไรเป็นสมบัติติดมันไป มีอะไรเป็นสมบัติติดมันไป? งานทำกันทั้งชาติ ทำกันจนตายมันก็ไม่จบ แต่พูดถึงทางโลกก็ต้องทำ เพราะเราเกิดมาเราต้องมีอาชีพ เราต้องมีหน้าที่การงานของเรา แต่เนื้ออนสติใจ ให้มีสติ ให้มีความนึกคิด ให้มีความนึกคิดในชีวิตนี้มีค่าแค่ไหน?

หัวใจนี้มีค่ามาก เราหาเงินทองมา เห็นไหม มีเงิน ๑๐ ล้าน ๒๐ ล้านนี่แบ่งก็กระดาษ แต่คุณงามความดีที่มันทำขึ้นมาเรารับรู้แน่ อย่างเช่น เรามีความสุข เรามีความอบอุ่นในหัวใจมันมาจากไหน? บุญมันเป็นอย่างไร? แล้วถ้ามันเกิดอริยมรรค เวลามันเคลื่อนไป ธรรมจักรมันหมุน เวลาจักรมันหมุนไปมันทำลายกิเลสไป เป็นชั้นเป็นตอนเข้าไป มันมีความมหัศจรรย์ขนาดไหน?

แล้วเป็นสันตภิโฏโก เป็นปัจฉัตตัง รู้จำเพาะใจดวงนั้น ใจดวงนั้นรู้ ใจดวงนั้นเห็น ใจดวงนั้นได้
ประโยชน์ แล้วใจดวงนั้นเอาสมบัติของใจดวงนั้นไป เอวัง